

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSIRERADT

MAGASIN

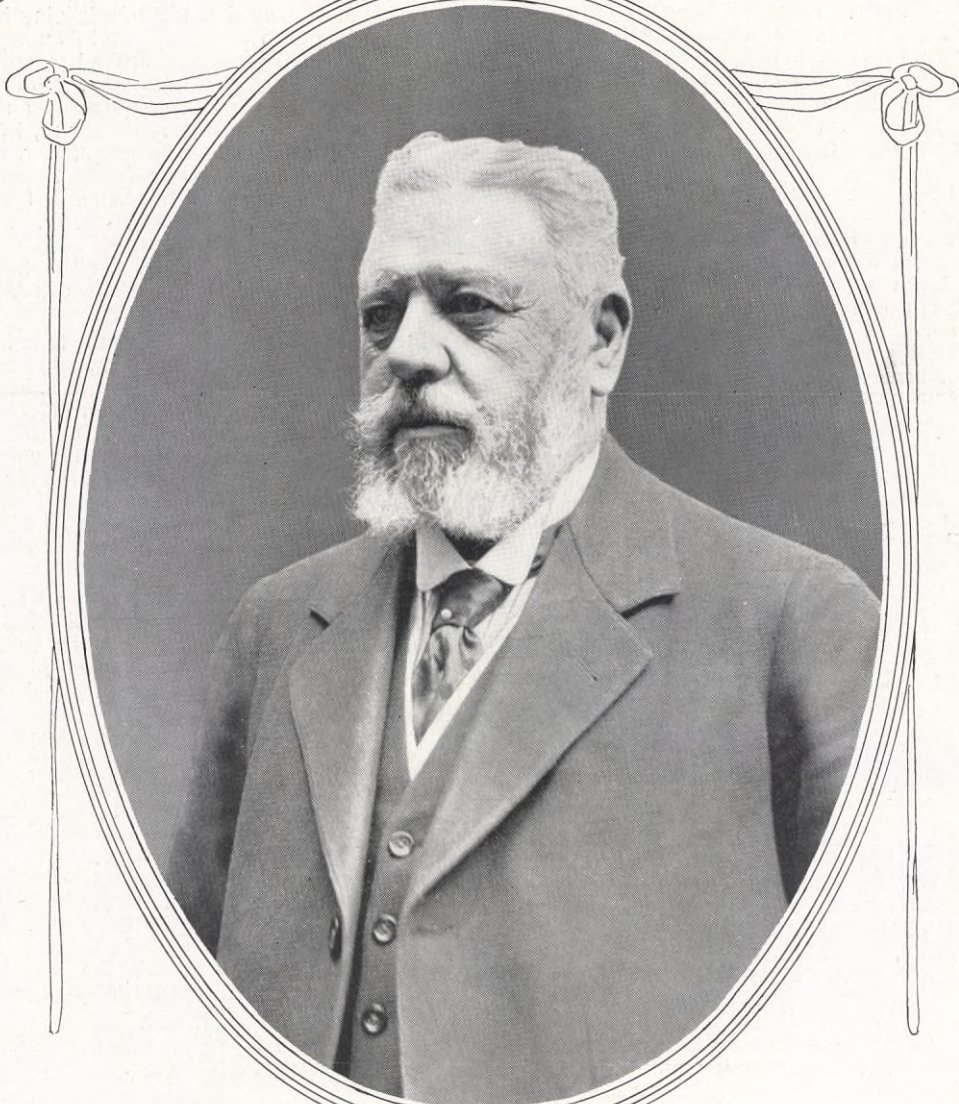

VY FRÅN NORRKÖPING. — EFTER AMATÖRFOTOGRAFI.

14:DE ÅRG.

DEN 18 MAJ 1913.

N° 33.

JOHN GUSTAF LINDEROTH.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Den 18 maj fyller en af den svenska urtillverkningens främste män, fabrikör John Gustaf Linderoth sextiofem år.

Den hos väkt folk inneboende fallenheten för tillverkning af mekaniska inättningar tog sig helt naturligt tidigt uttryck på urfabrikationens område. Man vet sålunda, att vid klostret i Wadstena brodern Andreas Jacobi under förra delen af 1400-talet gjorde ett slagur och att därstädes redan i början af samma århundrade fanns en särskild person för skötseln af dessa ur. Här förfärdigades och på föranstaltande af ärkebiskop Jacob Ulfsson Örnefot under åren 1504—06 af munken Petrus Astronomus det berömda konstur i Uppsala domkyrka, hvilket på 1680-talet af Kristoffer Polhem ånyo iordningställdes, men blott för att vid den stora branden 1702 ånyo fullständigt förstöras. Ett egentligt urhandverk uppstod där först under förra hälften af 1600-talet, då s. k. byxsäcksur började tillverkas äfvensom bordsur (vanligen fyr- och sexkantiga, liggande) och väggur. Mot slutet af samma århundrade hade urmakarne i huvudstaden så stigit i antal och skicklighet, att de den 12 juni 1695 kunde stifta sitt eget "ämbete" och skrä och skilja sig från klensmederna, till hvilka de förut hänförts. Tillsammans med presidenten Gabriel Stierncrona anlade Polhem vid Sjärnsunds bruk i närheten af Hedemora i Dalarne en urfabrik, som började sin verksamhet 1720 och var den första i sitt slag i vårt land. Härifrån spred sig tillverkningen af väggur till andra orter i Dalarne, framför allt till Mora, hvilket härigenom vann ett rykte landet rundt för sina ur, hvilka reglerade tiden i tusentals hem. Tillverkningen af dessa dalur bedrefs alltid handverksmässigt och som hemslöjd. Den nådde sitt högsta flor åren 1840—60, men saktade sedan af ganska hastigt under inflytande af amerikansk och tysk konkurrens och efter 1865 lär enligt uppgift ingen yngre ha ägnat sig åt urtillverkning.

I stället uppstod med utgångspunkt från urhandverket en fabriksmässig urtillverkning i Stockholm, grundlagd huvudsakligen af den berömda urfabrikören Gustaf Wilhelm Linderoth och hans maka Betty Cedergrén. Den förre, som var född i Umeå 1816, kom, tidigt vorden faderlös, vid tretton års ålder till huvudstaden, där han efter att några år ha arbetat hos en urmakare Salén erhöll anställning hos den framstående urfabrikanten I. F. Cedergrén. Här gjorde han bekantskap med sin blifvande maka, dennes dotter, hvilken redan vid nio års ålder började lära yrket hos sin fader och därvid måste begagna sig af gosskläder för att icke väcka uppseende hos inkommande kunder, som eljest skulle gjort stora ögon vid att se en kvinna arbeta i ett yrke. Efter urfabrikören Malmströms frånfalle 1844 inköpte G. W. Linderoth dennes verkstäder och begynte där, troget biträdd af sin hustru, införa nya maskiner och tidsenliga arbetssätt. För detta ändamål företog han flera studieresor till Tyskland, Schweiz och England, hemförde hvarje gång nya modeller till ur och verktyg samt utvidgade efter hand sin rörelse till ett här i landet förut aldrig anadt omfång, särskildt fabrikationen af tornur. Med hans stigande anseende såsom en i sitt fack ovanligt skicklig och företagsam yrkesidkare följde en mängd offentliga förtroendeuppdrag, hvilka han alla skötte med samma omsikt och samvetsgrannhet som sin egen affär. Midt under sin rastlösa verksamhet slutade han sina dagar i Stockholm den 25 april 1871.

Men det af honom grundlagda företaget upphörde icke på grund af hans bortgång att blomstra och utveckla sig. Hans maka hade äfven efter giftermålet fortsatt att arbeta i yrket och deltog jämväl efter mannens död med stort intresse i verkstadens arbete ända till slutet af 1880-talet. Och därjämte hade han i sin son erhållit en värdig efterträdare, hvilken med ifver och nit hängaf sig åt samma lefnadsuppgift, som varit faderns.

John Gustaf Linderoth är född i Stockholm den 18 maj 1848. Tidigt började han praktiskt sätta sig in i urmakeriyrket, men förvärfvade sig därutöver en grundlig teoretisk utbildning, för hvilket ändamål han idkade studier i slöjdskolan vid Teknologiska institutet åren 1864 och 1865. Därpå följde betydelsefulla vandringsår i utlandet, där han 1867—70 besökte ett flertal af de förnämsta fabrikerne i sin bransch. Det var sålunda under de bästa förutsättningar han 1872 öfvertog ledarskapet för G. W. Linderoths urfabrik.

Under John Gustaf Linderoths ledning har denna också städse sträfvat att hålla sig i jämnhöjd med tidens kraf. Alltjämt hafva anskaffats moderna för urfabrikationen behöfliga maskiner, såsom för hjul- och drifskärning, borr- och slipmaskiner m. m. Fabriken tillverkar numera alla slags ur, hvaraf som särskild specialité torn- och byggnadsur, stationsur och elektriska ur; dessutom vaktkontrollur, visareapparater o. s. v. För allmänheten är fabriken helt visst mest bekant för sina stationsur. Men inom fackmannakretsar är den mest berömd för sina tornur, af hvilka den levererat bl. a. till domkyrkorna i Uppsala, Göteborg, Kalmar, Skara och Växiö samt till Storkyrkan i Stockholm.

Firman, som sedan 1884 är kunglig hofurmakare, har vid utställningar i Stockholm, Göteborg, Malmö m. fl. svenska städer samt i Kristiania, Köpenhamn, Moskva, Wien, Paris, London, Philadelphia, Liège m. fl. utländska erhållit de högsta utmärkelser eller tillsammans 31 första pris och 11 guldmedaljer, hvarigenom den bidragit att förvärfva ära och anseende åt svenskt arbete och svensk industri. För öfrigt har den äfven bedrivit export till utlandet icke blott af ur utan jämväl af finare vetenskapliga instrument.

Redan firmans skylt är ägnadt att tilldraga sig uppmärksamhet. Den stora taflan, infattad i kopparram, har 3 meters diameter, är försedd med kalenderium, som visar år, månad, veckodag samt datum och framställer i öfrigt den norra stjärnhimmeln med förgyllda stjärnor på blå botten.

Om det höga anseende John Gustaf Linderoth åtnjuter i fackmannakretsar vittnar bäst de heders- och förtroendeuppdrag, han innehaft eller innehar i yrkesbröders samslutningar. Han valdes sålunda 1892 till ordförande i Stockholms urmakaresocietet, 1896 till hedersledamot af Köpenhamns urmakareförening samt 1903 likaledes till hedersledamot af Sveriges urmakareförening. Följande år framträdde han som stiftare af Svenska Urmuseet. Själ afger han en betydande samling äldre fickur och har 1895 utgifvit en historik öfver Stockholm urmakaresocietet med anledning af dess 200-årsjubileum.

Af offentliga uppdrag, som Linderoth innehaft må erinras att han 1903 valdes till ordförande hos Borgerskapets äldste i Stockholm.

Foto. Lamm, Stockholm.

Kliché: Kem, A.-B. Bengt Sjöversparre, Sthlm-Gbg.

GYMNASTISKA CENTRALINSTITUTETS 100 ÅRSFEST Å RIDDARHUSET DEN 5 MAJ. Institutets föreståndare, majoren, professor N. F. SELLEN håller minnetalet öfver P. H. Ling, svenska gymnastikens och Gymn. Centralinstitutets skapare. (Se föreg. n:r.)

Gymnastiska centralinstitutet i Stockholm högtidlighöll den 5 maj hundraårsdagen af sin tillvaro med en i Riddarhusets stora sal anordnad fästlighet, hvilken öfvervars utom af konungen och härtigparet af Vestergötland af ett stort antal inbjudna, medlemmar af regeringen, representanter för riksdagen och diplomatiska kåren m. fl. Efter hälsningstal af generalmajor Malm lämnade institutets föreståndare professor Sellén en återblick öfver institutets öden och Lings lifsverk. I anslutning härtill gaf statsrådet T. Berg uttryck åt de framtidsförhoppningar som knyts till Gymnastiska centralinstitutet med hänsyn till vårt folks fysiska fostran.

* * *

Det af Svenska fotbollsförbundet utsedda fotbollslaget, som den 26 april afreste från Stockholm till Ryssland för att i Petersburg och Moskva mäta sina krafter med de ryska fotbollsspelarne, återkom den 7 maj till Stockholm. Turnén har fortlöpt på lyckligaste sätt. De svenska spelarne, hvilka mottagits med öfverströmande hjärtlighet af såväl de ryska sportsmännen som den ryska allmänheten, hafva varit sina motståndare öfverlägsna och i samtliga matcher, dock först efter hård strid, afgått med glänsande seger. Efter matchen i Moskva öfverlämnades af Allryska fotbollsförbundet till Svenska fotbollsförbundet som hedersgåfva en utomordentligt vacker urna i typiskt ryskt guldsmedsarbete. Samtliga svenska deltagare i turnén tilldelades därefter minnesplaquetter.

H. 8 Dea STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliché: Bengt Sjöversparre.

HEDERSGÅFVA FRÅN ALLRYSKA FOTBOLLSFÖRBUNDET TILL SVENSKA FOTBOLLSFÖRBUNDET, efter de vackra segrar svenskarne vunnit vid en serie täflingar i St. Petersburg och Moskva.

T. h.: RYSK FOTBOLLSMEDALJ TILL DE SVENSKA DELTAGARNE I TÄFLINGARNE I RYSSLAND.

H. 8 D. S. STOCKHOLMSFOTOGRAF.

DE GAMLAS DAG PÅ STADION. Philochoros från Upsala tåga in, företrädna af Skansens spelemän. Nu som alltid väckte de ypperligt utförda folkdanserna entusiasm.

Kliché: Kem. A.-B., Bengt Sjöbergsgårde, Sjölin-Gig.

"De gamlas dag" firades pingstafstonen och annandag pingst i Stadion i Stockholm. Programmet upptog boyscoutöfningar, danser af Philochoros, fotbollsmatcher, ridöfningar samt ett ståtligt nummer af folkskolebarn, "de tusen liljornas tåg." Deltagandet i fästligheterna var icke så lifligt som man med hänsyn till det behjärtansvärda ändamålet kunnat vänta.

*

F. landtbrukaren *Andreas Hertz* i Söndrum fylde den 14 maj 100 år. Den gamle är alltjämt vid full andlig och kroppslig vigör. En kärngubbe af det gamla, goda slaget. H. är född af fattiga föräldrar i en socken strax norr om Göteborg. Genom eget arbete och tack var en utpräglad blick för affärer har han ar-

betat sig upp till en välbärgad ställning. — Vår bild är tagen i dagarna under en promenad i den vackra trädgården.

Den äldre mannen har ett synnerligen godt minne och intresserar sig lifligt för dagshändelserna. Högtidsdagen firades med ståt och gamman.

*

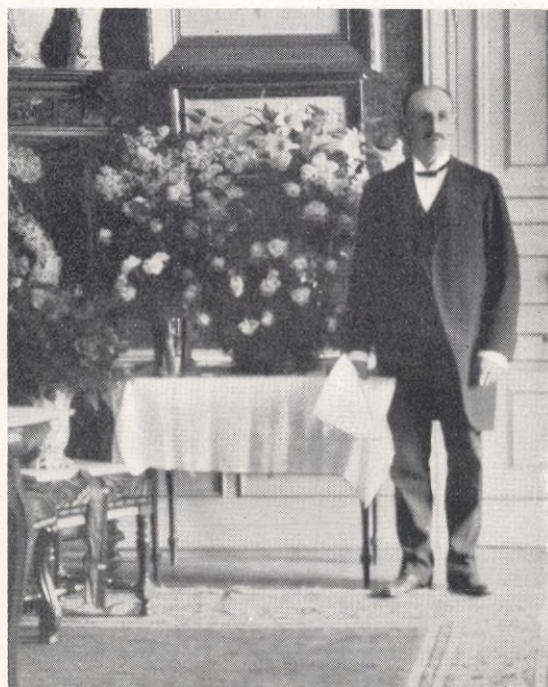
Apotekare *Salomon Smith* i Ystad blef på sin 60-årsdag den 6 maj föremål för mycken och hjärtlig hyllning. Vid den för honom af ett hundratal samhällsmedlemmar gifna fästbanketten meddelade apotekare Smith, att han velat hugfästa minnet af sin sextioårsdag genom att till staden Ystad skänka en summa af 100,000 kr. till en byggnad med fria bostäder åt pauvres honteux.

Foto. Hallber, Halmstad.

A. HERTZ. Landtbrukare. — Söndrum. 100 år d. 14 Maj.

Kliché: Bengt Sjöbergsgårde.

Efter fotograf.

SALOMON SMITH, på sin 60-årsdag den 6 Maj.

Kliche: Bengt Sjöbergsgårde.

Foto. Benkow, Ystad.

Kliché: Kem. A.-D., Bengt Silfversparre, Skånska Öng.

LUNNARP, EN ÖDELAGD BY. Tre stora kringbyggda gårdar och fjorton hus nedbrunna till grunden.

Under rådande orkanartad storm utbröt på morgonen den 5 maj eldsvåda i en landbrukaren Ola Nilsson tillhörig gård i den en kilometer från Lunnarps station vid Malmö—Simrishamnsbanan belägna Lunnarps by. Elden fördes af stormen till de närliggande gårdarne och inom några ögonblick stod hela byn i ljusan låga. Släckningsattiralj fanns ej på platsen, och byborna inriktade därför alla sina ansträngningar på att rädda lösöret, hvilket dock endast delvis lyckades. Hustrun till landbrukaren Karl Nilsson, hvilken sprungit in i den brinnande gården för att lösgöra bandhunden innebrändes, likaså hennes make som skyndat efter för att bistå henne. En husägare Nils Jonsson blef så svårt bränd, att han måste föras till sjukhus, och en del andra personer erhöilo mer eller mindre svåra brännskador.

Inalles brunno tre gårdar med tillsammans 14 hus. Hur elden uppkommit är ej med visshet känt. Eldsvådan, den största i Skåne under de senaste årtiondena, har öfverallt och särskildt inom det

berörda landskapet väckt djupt deltagande. Meningen lär vara att genom en penninginsamling söka hålla de brandskadade i någon mån skadeslösa för den lidna materiella förlusten.

Efter fotograf.

Kliché: Bengt Silfversparre.

A. SCHIBSTED †.
Chefredaktör för "Aftenposten".

Efter kort tids sjukdom afled den 7 maj i Kristiania lufvudicdaktören och utgifvaren af Aftenposten *Amandus Schibsted*, 64 år gammal.

Amandus Schibsted, son till Aftenpostens grundläggare, boktryckare Christian Fredrik Schibsted, gick den publicistiska vägen och blef först medarbetare i, sedan ledare af Aftenposten, hvilken han utvecklade till en af Norges största och mest inflytelserika högertidningar. Schibsted var en af stiftarne af Norsk journalistförening och under några år dess ordförande samt deltog äfven i grundandet af Den konservative presses forening. Den bortgångne som på sitt tidningsföretag förtjänat en betydande förmögenhet visade vid en mängd tillfällen genom donationer prof på en storartad frikostighet. En trogen deltagare i nordiska och internationella pressmöten underhöll Schibsted från dessa sammankomster vänskapförbindelser äfven med den svenska tidningsmannavärlden.

Vår lilla täflan
» **VÄRMÖDER** »
— se närmast föregående nr — utgår med den 19 maj och tillkännagifves resultatet i samma veckas nummer.

Foto. Lindroos, Finspong. Kliché: Bengt Silfversparre.

ÅSKVÄDRET I ÖSTGÖTABYGDEN DEN 28 APRIL.

1. För första gången i historiens annaler öppnades Förbudna Stadens portar den 19 Mars 1913 för allmänheten, Det heliga, ängsligt bevakade området fylldes af en brokig massa af manchuer, kineser, mongoler samt européer. Hufvudpaviljongen, med den tomma draktronen och den aflidnas porträtt, utgjorde ett under af färger. Häruppe ljöd i tre dagars tid Buddhistprästernas entoniga begrafningshymn, då och då på ett pikant sätt afbruten af två moderna kinesiska regementsmusikkårens prestationer i hvilkas program ingingo bl. a. goubitar ur Glada änkan och Chokladsoldaten. Här passerade i ordnade led militära och civila för att med tre bugningar framför den tomma tronen bevisa sin vördnad för dynastiens sista krönte hufvud. Det praktfulla bronslejonet i förgrunden med sin underbara palina, är af utomordentligt konstvärde. — 2. Först den 3 april fördes enkekejsarinnans stof ut från Peking till mandchuhärskarnes begrafningsplats några mil sydväst från Peking. Tåget syntes oändligt långt där det saktat skred fram mot Chien Men, hvarifrån kistan på järnväg fördes till ort och ställe. — Kistan bars af 100 kineser. Enligt gammal sed får den ej skakas det minsta vid bärandet. Vid hvarje fjärde eller femte steg stannar tåget några sekunder hvarvid en möjligen uppkommen darrning genast upphör. Bärarne måste före hvarje begrafning träna med en till brädden fylld vatten i kistans ställe. Ej en droppe får rinna öfver. Vår bilå visar kistan öfverhängd med dyrbara brokader på kejsarligt gult siden.

Efter fotografier till H. 8. D. från en landsman i Peking.

Kinesiska änke-
kajserinnan Lung-
ju skattade den
22 febr. åt förgän-
gelsen. Hon var
gift med skugg-
kajseren Kwangsu,
som år 1908 af sin
mor, "den stora
änkekajserinnan",
då hon själf lägg på
dödsbädden, tving-
ades att begå själf-
mord. Äktenskapet

3. DET KILOME-
TERLÅNGA BE-
GRAFNINGSTÄ-
GET vid Hankow-
järnvägens admi-
nistrationsbyggnad-
er. I bakgrunden
synes livvagnen. I

förgrunden en

svensk luxlampa.

4. ÄNKEKJASAR-
INNANS PALATS

Änkekajserinnan
lejde och bodde här
till sin död.

5. BUDDHISTER
klädda i gula si-
denrockar med röd
krage, sköta om
sorgemusiken.

6. "FÖRBJUDNA
STADENS" TRI-
UMFBÅGE.

7. ÄREPORTAR, UPPRESTA FRAMFÖR INGÅNGEN TILL "FÖRBJUDNA STADEN".

I paviljongen i midten, uppförd af bamburör beklädd med gult siden, hänger änkekajserinnans porträtt. Pelaren i förgrunden är af hvitaste marmor med den kejsarliga draken, visar de gamla kinesernas ypperliga bildhuggarkonst. Den stora äreporten utgöres af papper och siden i regnbågens alla färger.

var barnlöst. Kajserinnan Lungju förde ett stilla lif i "Förbjudna staden," kinesiska kajserresidenset i Peking, och blandade sig icke i politiken, hvilken för henne synes ha saknat intresse. Revolutionen, dynastiens störtande, republikens proklamerande,

för alla dessa i hennes lif så djupt ingripande händelser böjde hon sig — af fosterländska hänsyn — undergifvet och utan att göra försök till motstånd.

Hennes begrafning, hvilken ägde rum först i början af april,

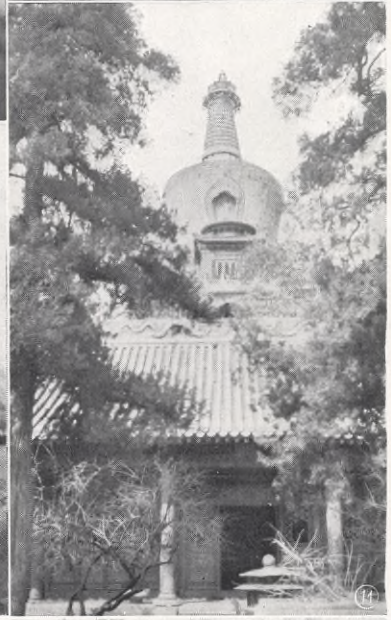
8

9

11

14

12

8. EN PRAKTFULL MUR I FÖRBJUDNA STADEN.
9. HVITA JADE-BUDDHAN I FÖRBJUDNA STADENS TEMPEL. I pannan sitter en utomordentligt stor rubin.
10. EN AF DE STÖRSTA SEVÄRDHETERNA I DEN FÖRBJUDNA STADEN, den beryktade "Stora Drakmuren" med de många olikfärgade drakarne i porslin och relief.
11. INDISKA DAGOBAN MED SINA OTALIGA BUDDHABILDER I RELIEF å kullen i den "Förbjudna staden". Härifrån erbjuder sig en storartad utsikt öfver hela Peking.

13

12. GAMLA KINA: MANCHUFAMILJ, TRE KVINNOR OCH EN LITEN GÖSSE BESE BEGRAFNINGS-HÖGTIDLIGHETERNA. Det var ett det nya tidens tecken att se 1000-tal kinesiskor promenera på Pekings eljest så grå och med enbart manliga individer uppfyllda gator. I dessa 3 dagars tid doko de fram ur sina mörka boningar och satte en sällspord färg och charme öfver hela Peking.
13. NYA KINA: Unga kvinnor i moderna dräkter.

Ejter fotografier.

bar, skriver en landsman i Peking till H. 8. D., spår af den brytningstid kinesiska riket nu genomgår. Begravningsceremonierna förrättades efter uråldrig ritual, men samtidigt bröts på mångfaldigt och oerhördt sätt mot hvad som ännu för ett par år sedan ansågs som det enda rätta och passande. "Förbjudna stadens" hittills för allmänheten obönhörligt stängda portar öppnades salunda på vid gavel och fritt tillträde lämnades till den underbara världen där innanför. Platsen är af utomordentlig skönhet med härliga parker och promenader, leende insjöar

stättliga kanalläggningar, dyrbara konstverk och praktfulla, palats och tempel. Under tre dagar med början den 19 mars stod "Förbjudna staden" öppen för allmänheten. Detta som heligt ansedda, hittills med yttersta stränghet bevakade område fylldes nu af myllrande människoskaror, manchuer, kineser, mongoler och utlänningar, hvilka infunnit sig för att bringa den allidna käjsarinnan den sista vördnadsbetygelsen eller — för utlänningarnes vidkommande — för att tillfredsställa sin nyfikenhet.

(Forts. å sid. 526.)

FJÄRILSJÄGAREN.

SKISS FÖR HVAR 8 DAG AF GUSTAF JANSON.

LAGET gafs med svidande styrka. Hela klassen sträckte också hals och stirrade på mottagaren.

Kurt Ivansson lät genast höra, att han känt det. Hans "aj, lät bli!" ljöd genom rummet, och ett par gillande fnissningar underrättade honom, att kamraterna inte hade något emot en fortsättning i samma stil.

Men Löfskog, som utdelat det, satt orörlig. Ingenting i hans hållning angaf, att han fann något ovanligt ha händt.

Läraren var ung, hyste nästan en smula respekt för en del af dessa långa sjätteklassister. Han hade rodnat litet, tummade förlägen på sin pince-nez och bestämde sig för att låta udda vara jämt och låtsa om ingenting.

Men det ingick ej i Ivanssons planer. Han hade midt under lektionen erhållit ett knytnäfsslåg. Han kände ännu, hur det ömmade och värkte i vänstra skulderbladet, och som han icke vågade vända sig om och betala med samma mynt, kräde hans gymnastischer, att lärarens uppmärksamhet väcktes.

— Aj, lät bli, hör du! skrek han för andra gången.

— Löfskog! Läraren hade insett sin skyldighet och reste sig i katedern.

Tjugosju ansikten ljusnade.

Den anropade svarade icke ett ljud. Orörlig, med hufvudet neddraget mellan axlarna och de knotiga händerna hvilande mot pulpeten satt han på sin plats.

— Hörde inte Löfskog? — Kandidatens anseende stod på spel, och stämman erhöll en harmfylld klang.

— Joo. — Löfskog satt som förut och utan att se upp.

Klassens sympatier vägde mellan honom och Ivansson. Den där gamle tvärviggen. — Löfruskan kallades han — var inte alls oäfvén. Han slogs under lektionen, och när läraren kom med den obligatoriska öfverhalningen, reste han sig inte ens.

— Lö-ö-iskog! — Lärarens stämna darrade. — Gå ut!

— Nej! svarade lärungen lugnt och bestämt.

Kandidaten fingrade på pince-nezen. Hans närsynta ögon irrade hjälplösa åt sidorna. Det var tydligt, att han blamerade sig, förlorade hvarje skymt af respekt och det vid terminens början. — Skulle han stiga ned från sin plats, hugga den uppstudsige i kragen och leda honom till dörren? Kandidaten hade knappt mer än tänkt sig en dylik möjlighet, förrän han afstod därifrån. Löfskog var af helt annat material än vanliga skolgossar. Inte nog med att han varit kvarsittare i tre klasser å rad, hans karaktär utgjorde en besynnerlig blandning af inbundet trots och öppen motsägelselusta; han måste med ett ord behandlas varsamt.

— Lektionen fortsattes, förklarade kandidaten och gjorde en fråga.

Men nu sympatiserade hela klassen med "gubben Löfruska". Här hade man nu flera veckor gått och sneglat på den gamle krubbitaren och undrat, hvad han egentligen var för sorts prisse. Och så afslöjade han sig oväntadt som en riktig hederspojke. "Hurran" nickade muntert åt Löfskog, och "Hoppan", hans stallbroder, lät höra ett "vyss, vyss", som innehöll odelat gillande och ej så litet beundran. Till och med Ivansson medgaf tyst, att smockan möjligen kunde ursäktas, eftersom utdelaren skötte sig.

Då förstörde Löfskog allt. Han höjde hufvudet, och med en röst, som skalf af undertryckt harm utbrast han.

— Här går dom å hviskar å gör gubbar åt mej. Å han — knytnäfvén tangerade Ivanssons andra skuldra, men slaget träffade ej — hittar på öknamn å räcker ut tungan... Löfskog var eldröd i ansiktet, och de eljes färglösa ögonen tlixtrade.

Tjugosju pojksinnen reagerade omedelbart mot utbrottet. — Jaså, han skvallrade, han var kanske falsk.

— Tvi sjutton! ljöd det från "Hurran" och "Hoppan" lät höra ett indigneradt: ruskigt!

— Ruskan, föreslog Palle P. högt.

Alla begrepo, och en susning gick genom rummet.

— Ruskan... ja visst, det passade precis. Här hade de gått och varit hyggliga och sagt "Löfruskan". Från och med denna stund slopades första stafvelsen, de båda sista voro goda nog åt den där tråk-mänsen. Att "schoka ojämt", emedan kamraterna gjorde grimaser, att skvallra om sådant... nej, den var omöjlig.

Kandidaten pröfvade hvilken verkan en ny fråga skulle medföra. När han var klok nog att rikta den till klassens erkänt ordentligaste ungdom följde svaret strax. Därmed kom man in på nya banor, och det lilla intermessot glömdes tills vidare.

Men Löfskog hade af slumpen och den alltid lika pigge Palle P. fått ett namn, som han sedan behöll hela skoltiden. Den blef för öfrigt icke lång. Man visste, att kamraten varit kvarsittare i en annan skola och hamnat här för att pröfva lyckan en sista gång. Han var tyst och sluten öfveråring — sjutton eller aderton år fyllda. Aldrig deltog han i några upptåg, och sällan besvarade han en fråga, hvarken af lärare eller kamrater. Med hufvudet neddraget mellan axlarna och de knotiga händerna på pulpetlocket satt han orörlig timme efter timme. Någon gång smålog han åt egna tankar, men för det mesta var ansiktet orörligt som skuret i trä. Mager, sliten men alltid snygg drömde han bort sin dag. Lärarne lämnade honom i fred. Stördes han, flög Löfskog upp, hostade, harklade och gjorde pinsamt löjliga försök att samla tankarne, hvilka ständigt varit långt borta. Och dock kunde han sina läxor. Ett par gånger hade han skanderat Ovidius, så att klassens bästa latinare bleknat. Om det föll honom in, knäckte han hvilket problem som helst. De levande språken kände han men hyste en suverän ringaktning för grammatiken. För det mesta voro hans läppar slutna, som om han druckit en mugg lim hvarje morgon, innan han gick till skolan. Det var Ivansson och Palle P., som räknat ut det. De sade det också, och förklaringen mottogs med jubel. Det blef modernt en längre tid att fråga Löfskog, hur lim smakade.

Hvar gång hven den knotiga knytnäfvén mot frågaren. Det var det enda sätt Löfskog visste att hålla plågoandarne på afstånd. Men man aktade sig. Man kände honom och stannade utom skothåll. För öfrigt var det inte roligt att fråga heller. Löfskog svarade aldrig, och slutligen brydde han sig knappt om att slå. Hans hud var hård redan före ankomsten till läroverket, öronen täppte han igen. Det blef lugnast så.

Men något som aldrig upphörde att väcka förvåning var hans inåtvända, soliga leende. Det föddes inte ofta på läpparne och dröjde sällan länge, men det fanns där.

Gamle "Ruskan" var en obegriplig drömmare, en unik företeelse i skolpojksvärlden. Han lämnades åt sig själf och sina tysta tankar, om hvilka ingen visste något.

Vid vårterminens slut försvann Löfskog ur skolan. Han hade ånyo misslyckats, för hvilken gång i ord-

ningen kände man ej. Vål borta delade han alla andras öde och blef glömd.

— Herre gud, gamle "Ruskan", det var en konstig prick. Hvad blef det egentligen af honom?

Ingen visste det. Frid öfver askan! Man hade för öfrigt så mycket annat att komma ihåg.

Men Ivanssons pluggade vidare. Han var en glad kamrat och log mot hela världen. Hans hand var alltid öppen, munnen med för resten. Han hade framgång — nåja, det var nog knaggligt med det ibland, men ändå... Och åren gingo. Han fyllde en plats i samhället liksom förut i skolan. Och en vacker dag hade han eget hem med familj och allt. Var han inte evigt nöjd, så hörde han likväl icke till de missnöjda.

Löfskogs hårda vingade han glömt för länge sedan — gifvaren med för öfrigt — då denne plötsligt en dag stod midt framför honom.

— Nej, se "Rusk... Löfskog". Goddag, gamle gosse. Och du frodas och har det bra?

Löfskogs handtryckning var hård och fast, leendet godt och vänligt.

— Afrika, upplyste han kortfattadt.

— Nej, har du varit där? Länge, hvad?

— Sex år. Kamerun och Kongo. Negrerna äro bra, bara man begriper dem.

— Och det gjorde du?

— Jo, jag förstod dem. — Löfskogs blick förlo-
rade sig i rymden. — När jag för hem var det en gammal höfding, som grät... Jag tog honom i famn. Det duger inte, ser du.

— Hvilket?

— En hvit man måste hålla på respekten där nere. Han ville skänka mig en af sina döttrar. Jag gaf honom fem dollars ändå. Sedan blef jag afskedad.

— Hör du, gamle gosse, jag har litet brådt just nu. Det där med negerjättan var intressant. Titta upp till mig en dag... när som helst. — Ivansson nämnde sin adress och tillade, att den andre kunde kika i telefonkatalogen, ifall han glömde den.

— Då kommer jag i öfvermorgon, sade Löfskog trohjärtadt och allvarligt.

— Gör det, du. Adjö, så länge.

Löfskogs hand sög sig fast vid den forne skolkamratens. Det företöll, som om han haft svårt att släppa taget.

Utän att begripa hvarför kände Ivanson sig nästan litet röd.

— Inte kommer "Ruskan" i öfvermorgon och inte senare heller, tänkte han under gåendet. Sådant där säger man bara.

Men på utsatt dag satt Löfskog i Ivanssons arbetsrum.

— En cigarr, hvad?

— Jag röker inte.

— Jaså, du skall prompt ha sprit?

— Jag har aldrig smakat en droppe. Kommer heller inte att göra det.

— Det var styft. Asket, hvad?

— Nej! Jag vill bara inte.

— Det var mig en baddare. — Nää, Afrika?

— Blir inte färdigt på hundra år ännu. Men sedan... framtidlandet. Allt, hvad vi behöfva, kunna vi få därifrån. Jag känner till det. Bødde ensam på en ö i Kongofloden två år.

— Ensam?

— Det fanns ett par hundra svarta. Men de räknas ju inte... inte än. Lata, ser du.

— Och du med, förstås.

— För att visa dem, hvad arbete var, røjde jag ensam en åttahundra meter lång väg genom urskogen. Sedan lade jag en ordentlig stenka vid stränderna. Bar fram hvarenda sten själf. — Han vi-

sade ett par stora platta arbetarhänder. — De största stenarne rullade jag ned till floden. Höll på med en enda fyra dar å rad.

— Ja, jag minns, att du var stark.

— Stark? Nåja, det var för exemplets skull, ser du. Ville visa, att en hvit man kan allt. Svartingarne lågo i stora klungor och stirrade på mig. Trodde jag var galen. Solstyggn eller malaria. Har aldrig varit sjuk.

— Hm. Jaså, gratulerar.

Löfskog talade vidare. De korta satserna sprungo i kapp öfver hans läppar.

Värden betraktade sin gäst med stillsam undran. Det var precis samma tvåra, klumpiga rörelser, som han erinrade sig från skoltiden. Gestalten var senig och mager, vittnade om tungt arbete, kanske umbåranden. Men åren hade farit mildt fram med gamla "Löfruskan". Nåja, hjässan var kal, och mustaschern gråa, men det fanns samlad kraft och obruten energi hos mannen.

— När cheferna fick veta, hvad jag gjort på min ö, blef ag förflyttad. Sista stationen i urskogen. Ett år. Blef vän med en gammal höfding. Riktigt vän, förstår du. Glömmet honom aldrig. Han grät, då jag för.

— Du sade någonting om det, sist vi...

Men Löfskog hade ett behöf att tala själf och hörde inte på andra.

— Ni skojade med mej i skolan... Arbetet är mitt lif. Jag går sönder... blir sjuk, om jag inte får arbeta. Där borta högg jag på ett år lika mycket skog som de andra låtit flera svarta hugga på tio. Dåligt exempel, blef afskedad. En hvit skall ligga i hängmattan och svära. Ingenting annat. Jag fick inte arbeta.

— Hm.

Löfskogs stela hållning försvann, och han sjönk ihop. — Hvad skall man då göra? utbrast han och strök med sin knotiga hand öfver ansiktet.

— Det där kommer mig att tänka på en skolkamrat, Pälle du vet, sköt värden in. — Han åkte in i tullen. Första åren gnodde han som en liten sju tusan. Hit med arbete! låt det ideligen. Hvad blef följden, tror du?

Löfskog gapade förundrad och utan att följa med.

— Han blef inkallad till någon chef och fick en ordentlig öfverhaling. — Om herrn inte lär sig hushålla med arbetet, passar herrn inte i det här verket. Punkt och slut med audiensen. — Nå, Pälle har tagit sig i akt och blifvit hushållsaktig. Det är nog därför han stigit i graderna. Han har godt om tid. Du borde sannerligen kila in till honom ett slag.

Det hade aldrig varit Ivanssons mening att ge någon vink om det lämpliga i samtalets afslutning just nu. Men Löfskog flög upp från stolen.

— Tack skall du ha, för att du ville ta emot mig!

— Gamle gosse, vi äro ju inte i Afrika nu.

— Tack skall du ha! envisades Löfskog och tryckte värdens händer mellan ett par labbar, hårda som trä. — Du har varit så hyggelig. Ser du, jag har rakt ingenting att göra, så för min del... Gamle gosse! Han kom tillbaka och låt högra handen falla ned på Ivanssons axel. — Du, du... jag går långa promenader, ett par svenska mil om dagen. Det där om limmet... hä, hä, hä, det var roligt. Jo, ser du, jag har en idé.

Ivansson lyckades icke dölja en grimas.

— Hä, hä, hä, det där känner jag igen från skolan.

Du var väldigt slängd i att göra gubbar. Nej ursäkta mig! Jag går nu, jag går. Inte vill jag hindra dig, det begriper du nog. Men jag kommer tillbaka. Vi skola tala om min idé. Den du... den! Vänta bara, gamle gosse! Nej, adjö med dig. Tack för mig! — Löfskogs blick svepte rundt rummet och

dröjde med något af kärlek och beundran vid hvarje föremål däri.

Ivansson stod en lång stund och stirrade mot dörren, sedan den ändtligen slutit sig efter besökaren.

— Hvad karlen måtte kännit sig ensam där nere, var hans tysta reflektion — och hvad han ännu är det!

En vecka efteråt satt Löfskog på samma stol som sist.

Ivansson gick af och an genom rummet och önskade, att den andre skulle sluta inom öfver-skådlig tid.

— Nå, hur var det med idén?

— Jo, den du... den...! Löfskog reste sig och stack högra handen innanför rockuppslaget. Jag vill resa till Celebes och bli fjärilsjägare.

— Hvad för något?

— Svaret inte. Och säg inte nej! Du skall inte bli förvånad och tycka att det är galet. Herre gud, gamle gosse! Det är ju inte fråga om att skjuta elefanter eller jaga isbjörnar. Och inte tänker jag bry mig om ormar heller. Såvida ingen beställer sådana af mig. — Nej, afbryt mig inte! Du, som alltid är hygglig. Ser du, får jag inte tala ensam, kan jag inte säga det. Jag var uppe hos en professor, en förfärligt snäll karl. Han hörde på mig i två minuter. Sedan bad han mig gå. Du förstår väl, att han inte menade något ondt med det? Bara dra' för fan! Så där i all gemytlighet. Fast nog kunde han ha sagt det på ett trefligare sätt. Och då fick jag propp i halsen. Jag blir alldeles borta, när någon är ovänlig emot mig. Men när jag kom ned på gatan, visste jag precis, hvad jag borde ha sagt. Jag skall gå till honom om en månad. Eller kanske jag dröjer två. Hvad tycker du?

— Hur länge sedan är det du var i Afrika?

— Bara 13 år. Det är väl ingenting. Då jag kom hem, började jag fundera på något nytt. A då fann jag det. En sådan idé, du! Ja, den blef ju inte färdig genast. Det tog en tre, fyra år att fundera ut den. Fjärilsjägare, du... f-j-ä-r-i-l-s-j-ä-g-a-r-e.

Det såg ett ögonblick ut, som om han ämnat försjunka i funderingar. Men hans fruktan för afbrott och inkast, hvilka mötte öfverallt, tvingade honom att fortsätta.

— Nej, nej, säg ingenting, är du hygglig! Det bor en holländare där nere på Borneo. Han förser alla möjliga museer och samlare med insekter. Skickar stora sändningar öfver hela världen. Och förtjänar groft med pengar. Skall konkurrera med honom. Eller också söka plats hos honom. Han är gammal nu.

— Fjärilsjägare, sade Ivansson halft för sig.

— Andra insekter också, förstår du väl, sprutade det ur Löfskog. Hvad som helst. Etnografiska föremål... ormskinn, däggdjur... fiskar med... ja bevars... hä, hä, hä! Men mest fjärilar ser du. Det finns ingenting vackrare än fjärilar. De äro som blommor med rörelseförmåga. Jag älskar blommor. Och sådana som röra sig...! Det du, hä, hä, hä!

Dörren öppnades och fru Ivansson steg in.

— Här ser du gamle Löfskog, som jag talat om ett par gånger.

— Välkommen till oss, herr Löfskog! Min man har sagt några riktigt vackra ord om er.

— Hä, hä, hä, har han? Ja, si Ivansson... Redan i skolan... hä, hä, hä, jag smockade till honom en gång... bara en gång! Snälla fru Ivansson! Menade ingenting ondt, inte alls. Han vände sig om och gjorde gubbar åt mig. Men det var inte hårdt alls. Det minns du väl? Har jag sagt något dumt nu igen? — Jag borde aldrig öppna munnen... Men ser fru Ivansson, jag har en idé. Att jaga fjärilar. Där nere på öarna finns det så många olika. Stora

som så här. Lefvande blommor, som flyga af och an i luften.

— En kopp té, herr Löfskog?

— Ta — ta — tackar mjukast! En gång för några år sedan blef jag bjuden på té. Jag spillde ut hela koppen; byxorna blefvo genomvåta... hä, hä, hä! Sa' jag något galet nu igen? — Ta — ta — tackar. ! Så vackra rum. Jag bor i en vindskammare. Det är så lågt i tak, att jag ideligen slår hufvudet i en bjälke. Men då tänker jag bara på, hvilka vackra fjärilar det finns. Fjärilar är det finaste jag vet. Du, gamla gosse, tror du inte, att en tio, tolf rika knösar vill satsa några hundra hvar? Till resa och utrustning åt mig? Det är ju så enkelt, vet jag. När jag hunnit ned till Celebes och kommit i gång, betalar jag igen hvarv öre med ränta på ränta. — Vet du någonting vackrare än fjärilar? Och de ge pengar också. Holländaren där nere är stormrik. Tycker inte fru Ivansson det är en väldigt bra idé? Man håller på med det roligaste som finns och blir rik på köpet. Ska' skicka frun några stycken fjärilar... stora... granna. — Vill du ha en samling, gamle gosse? Bara jag fått ihop till utrustningen och resan börjar jag tvärt. Du har dom som i en liten ask. Men du måste skaffa dig ett par stora skåp med glasdörrar att ha dem i. Hör du, om vi skulle gå och beställa skåpen? Jag vet, hurudana de ska' vara och följer gerna med till snickar'n. Du borde låta göra dem af ek, tycker jag.

— En kopp till, herr Löfskog?

Fjärilsjägaren blinkade ett par gånger och snapade efter luft.

— Hva'... hva sa'? Jaså, té? Ta— tackar mjukast! Bryr mig inte om sådant. Dricker egentligen bara vatten. Det är hälsosamt... och närande med. Och så tänker jag på fjärilarne! Ta— tack, fru Ivansson, inte mer! Tycker nog om det. Men man ska' inte låta skämma bort sig. Ta— tackar!

Gamle Löfskog tappade en skorpa, ville rädda den och vickade på koppen. En skvätt te gick förlorad och hannade på mattan.

— Kors... åh, förlåt! Jag ville inte... ursäkta... hä, hä, hä... Nej, nu ska' jag inte störa längre. — Han sköt undan servietten, torkade händerna noga på bonjourskörten och räckte sin breda labb till afsked. — Fru Ivansson, tack för mig! Ni är rysligt rar, hä, hä, ursäkta...! Gamle gosse, när jag talar med andra om mina fjärilar, begriper dom mig inte. — Men du... ja... — Tre tusen räcker. I värsta fall reser jag som matros eller eldare, bara jag kommer i väg. Det är väl inte omöjligt att få ihop tre tusen? Det finns ju så många rika människor. De köpa automobiler och annat skräp för mycket mer. Automobiler, när man har ben, hä, hä, hä, hä! Om bara några stycken satsa tre hundra hvar! Tror du inte det går? Gamle gosse, säg ja! — Ser du, ser du! Du vet att det går. Tack ska' du ha! Jag blir alltid så glad, när man tror att det ska' lyckas. Du... du...! Nej, adjö; adjö...! Det är väl inte oartigt att gå så här, hä, hä, hä! Var inte ledsen, jag kommer snart igen.

Fru Ivansson såg frågande på sin man, sedan Löfskog gått. Han skakade endast sitt hufvud. För öfrigt ringde telefonen som på beställning, han slapp säga något.

Det var Palle P. Till en början lät rösten glad som vanligt men blef strax efteråt mindre mjuk. Palle frågade, hvad det var för ett sätt att skicka gamla "Löfruskan" till honom. — Här kommer karlen och pratar om fjärilar. I vår sansade och nyktra tid. Jag måste köra ut honom, eljest hade han väl suttit kvar ännu. Kan du tänka dig, han föreslog på fullt allvar, att jag och några andra skulle lägga

upp tre hundra blanka krigare hvar. Han hoppas få nöjet ge sig af, hvart det nu var, och springa efter fjärlilar och diverse annan ohyra. Tre hundra lock när vi gå mot lågkonjunktur. Nej, då köper man hällre Grängesbergare för sina pengar. Om man har några. Jag bad honom som sagt stänga dörren utifrån. Han lär ha varit hos åtskilliga andra och babblat om samma sak. Fjärlilar — det var också en affär! Behåll karlen för dig själf, är du hyggelig! — Frid!

Löfskog kom igen och satte sig stel och rak på stolen. — Jo, ser du gamle gosse, det går så fasligt långsamt att få ihop pengarna till resan. Doktor N. frågade, om jag inte var för gammal. Sådant prat! Och professorn tar inte emot. Jag har sökt honom tre gånger på två månader. Skrivit också för resten. Men han har inte svarat. Men jag får nog ihop pengarna ändå, tror du inte det? Hä, hä, hä!

Skrottet klingade liksom nött.

— Med andra ord, det går inte!

Löfskog sprang upp och stod stram och rak som en soldat i gifakt.

— Jo då, jo då! Du kan väl inte tro, att alla svara nej. Gamle gosse, sä! Hä, hä, hä! — Det var åter den gamle Löfskog, som hoppades och trodde. — Ser du, jag håller på att spara själf också. Men det går syndigt långsamt. Jag sålde vinterrocken i höstas. Men de gaf mig bara tjuo kronor för den. En splitter ny rock! — Jo, jag går sommarklädd nu. Men det gör ingenting. Det finns för resten ingen eldstad, där jag bor. Och så kursade jag litet böcker efter far. Det blef hundra kronor. Jag har satt in hvart enda öre på bank. Hör du, bankerna är väl säkra? Det står så mycket om skoj och bedrägeri i tidningarne. Ja, visst, det finns ju inspektion och sådant där. Ja, början är gjord. men det fattas två tusen och några hundra. Utan dem vägar jag inte resa. Jag måste ha en ordentlig utrustning. Annars kan jag inte börja.

Löfskogs förhoppningar tycktes sjunka gradvis, allt efter som han talade, och Ivansson kunde ej annat än säga:

— Tappa bara inte sugen, så...

— Ne-nej då, var lugn för mig. Tack ska du ha, gamle gosse! Jag tror pengarne komma, säkert... Men det är så retfullt att vänta... aldrig annat än vänta. En dag är ingenting att tala om, inte en månad heller, men tolf... det är mycket det, då man inte har annat att göra än gå och fråga folk, som aldrig hör på en. Herre Gud, alla människor är snälla och hyggliga, men fjärlilar förstå de sig inte på. Tänk, det vackraste som finns bryr man sig knappt om.

Ivansson mönstrade besökaren. Gamle Löfskog var förändrad. Ekvatorns sol hade ej förmått knäcka hans energi, men de många mil, han här hemma gått förgäives, hade slitit. Hjässan lyste kal och blank, och mustaschern hängde stripiga och hvita.

— Du, började han åter på sitt nervösa sätt — dom där skåpen, vi talade om för några månader sedan, du har väl inte beställt dem ännu? — Det var bra. — Det är inte värdt att göra det, förrän jag rest. Men det blir alldeles säkert af, tror du inte det? Hä, hä, hä, gamle gosse. Jo, du, hä, hä, hä. Om du visste, hvad det är roligt att få springa upp till dig emellanåt. — Två tusen och några hundra — hvad i all världen är det? Bara jag tänker på, hur många olika slags fjärlilar det finns tycker jag det är ett intet. Fjärlilar du... stora och små... alla möjliga färger... så fint tecknade... hvilket stoff på vingarne... purpur och guld... Hela luften fylld med dem. I hvarenda blomkalk sitter en, kanske två. Och så flyga de... byta plats... lyfta, sväfv

genom rymden.. Flygande blommor, du... lefvande ädelstenar... hvad...?

— Ja, det är vackert.

— Tycker du inte vackert är ett klumpigt ord, när det gäller fjärlilar? Det ger intet begrepp om verkligheten... bara skuggan af en skugga... Jag tänkte sälja min säng för att få en slant till. Nu mot värkanten kan man mycket väl ligga på golfvet. Men det blir så lite för den. Och när det ändå fattas öfver två tusen... Men jag får dem nog. Säg att du tror det. — Det är en professor vid vetenskapsakademien... jag skref till honom för en vecka sedan. Han har inte svarat än. Har väl ont om tid, kan jag tro. Men nu går jag till honom. Om det inte blir några pengar till resan, kan han nog ge mig en rekommendation. — Herre gud, gamle gosse. Ta-tack ska du ha. — Löfskogs stora labbar slöto sig i ett järgrepp kring Ivanssons hand, och gästens stirrande ögon blickade trohjärtadt in i värdens. — Nu ska jag inte störa dig längre. Jag kommer igen... sedan... när jag fått det här ordnad. Innan jag reser dit ned, vill jag taga afsked af dig och din fru... Hälsa henne från mig... riktigt hjärtligt. Hon bjöd på té och skrattade inte, när jag spillde på byxorna... inte alls. Herre gud hvad det är roligt med snälla människor och... fjärlilar. Nej adjö...! Löfskog klämde ännu en gång Ivanssons hand i sitt skrufståd, lät en en öm och beundrande blick glida öfver rummet och gick.

Den ena dörren stängdes, och en annan öppnades. Fru Ivansson stack in hufvudet.

— Har han gått nu? — På stämmans osäkra darning hörde Ivansson, att hon var nedslagen.

Bägge makarne betraktade hvarandra. Den enas blick innehöll en hel rad frågor, den andre svarade med en axelrykning. Det var ju för öfrigt ingenting att säga.

Liksom tvingade af en osynlig makt gingo båda fram till fönstret. Nere på gatan svängde gamle Löfskog ut genom porten och skred styf och rak framåt i vimlet. Han gick som en maskin med tvåra knyckar, och... sågo de rätt...? jo, han log — stort och bredt och gläd. Han ämnade sig raka vägen till vetenskapsmannen, som mottagit hans bref för en vecka sedan. På fem, sex fullskrifna sidor hade Löfskog utvecklat sin stora plan. Fjärlilarna... det vackraste, som fanns... nog skulle han bli förstadd. Januarihlåsten hven hvass genom en tvärgata. Löfskog knäppte upp sommarrocken och drog några djupa andedrag. Det var nog bäst att maganisera litet af den friska kylan, innan han gaf sig i väg dit ned till hettans och febrarnes länder. Och nu... nu visste han igen, för hundrade eller hundraförsta gången, att han skulle lyckas, finna mecenaten och mottaga löftet om pengarne. Och blott en börjat — hä, hä, hä — skulle andra trängas om att få skjuta till resten. Han steg ombord på den stora ostindiefararen, han gungade redan på hafvet, han landsteg i sitt drömda paradis... han såg fjärlilarna, många, många tusen. De fladdrade om hvarandra, de höjde och sänkte sig, de fylde rymden ofvan honom, de gungade i blomornas kalkar... kysste dem. Och midt i öfverflödet, väljande de vackraste exemplaren, sprang han själf...

Uppe i våningen tryckte de båda betraktarne ansiktina mot rutan. När Löfskog var utom synhåll, frågade fru Ivansson sakta:

— Hör du, hvad lever han af?

— Lilla barn... lever af! Inte tänker han på sådant. Han är lycklig han, som kan fånga fjärlilar midt i vintern.

Efter fotografi.
JEANNE D'ARC-MINNET I PARIS. Vid statyn ä minnesdagen. Kliche: Bengt Sjöbergparre.

Efter fotografi.
SUFFRAGETT-DÅD I LONDON. Den nedbrända St Catherine-kyrkan i London. Kliche: Bengt Sjöbergparre.

De engelska suffragetterna fortsätta med oförminskad energi sin fördärbringande verksamhet. De ständiga våldsdåden hafva nu föranledt myndigheterna att stänga såväl St Paulskatedralen och Westminster Abbey som museer och de kungliga palatsen. St Catherinekyrkan i östra London har förstörts af eld, hvilken anlagts af två obekanta kvinnor, antagligen suffragetter. Det lyckades pastorn att rädda kyrkböckerna och en del af kyrkans värdeföremål, men på byggnadens räddning var ej att tänka.

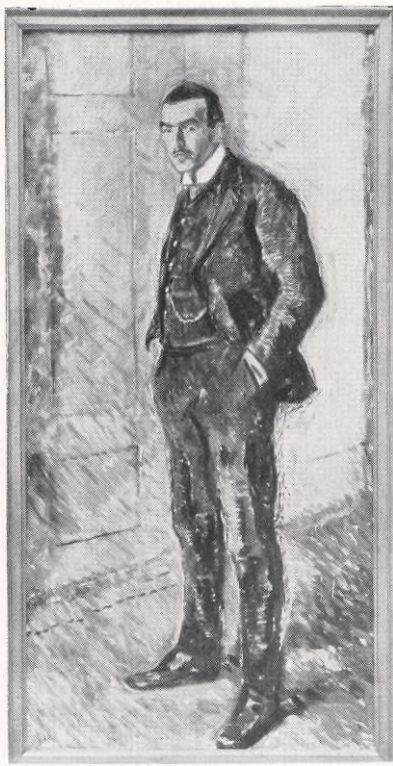

Foto H. S. D., Sthlm Kliche: Bengt Sjöbergparre.
EDV. MUNCH-PORTRÄTT TILL NATIONALMUSEUM. Förläggaren Jappe Nilssen.

Genom docenten Johnny Roosvals förmedling och under medverkan af Richard Berg har i Stockholm i Konstnärshusets stora sal anordnats en *Munchutställning*, upptagande åtta helfigursporträtt, tre lånade från enskilda samlingar i Stockholm, de öfriga från en nyligen hållen utställning i Kristiania. Syftet med utställningen är att söka intressera bidragsgifvare för en subskription till förvärfvande af ett af de utställda porträtten, ämnadt som gåfva till Nationalmuseum. Af de 10,000 kronor som erfordras för ändamålet är en betydande del redan tecknad.

Konstföreningens värutställning vid Västra Trädgårdsgatan i Stockholm har i dagarne tillökats med ett nytt konstverk af stort intresse och värde, skulptören John Färngrens granitbyst af Harriet Bosse som Monica i "Eldproffet". Den unge konstnären har redan tidigare, särskildt på konsthandverkets område, fäst uppmärksamheten vid sin lofvande talang.

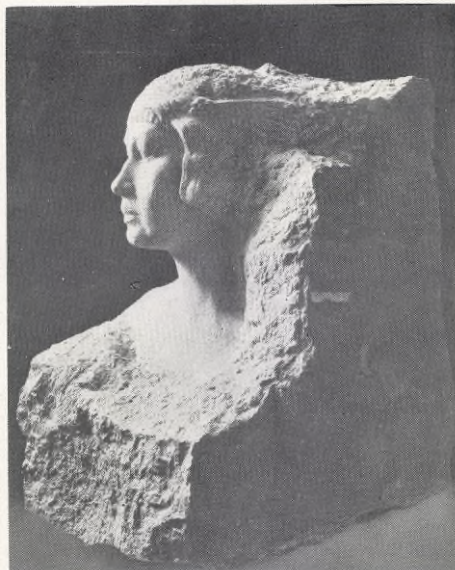

Foto Alnberg & Preinätz, Sthlm Kliche: Bengt Sjöbergparre.
JOHN FÄRNGRENS GRANITBYST AF HARRIET BOSSE.

KONUNG ALFONS AF SPANIEN PÅ OFFICIELLT BESÖK I PARIS. Framför första Kyrassierregementet.

Konung Alfonso af Spanien, som under dagarne den 7—9 maj aflagt ett officiellt besök i Paris, har därvid rönt det hjärtligaste mottagande af såväl regering som befolkning. Inom anarkistiska kretsar väckte besöket af lätt insedda skäl förbittring, och det uppgifves, att attentat mot konungen planlagts, ehuru de genom polisens vaktsamhet hindrats att komma till utförande. — Tredagarsvisiten beräknas ha kostat franska staten 192,000 francs.

Efter fotograf.

Källa: Benjt Sjöveersparre.

MONTENEGRIENSKA TRUPPERNAS INTAG I SKUTARI.

Efter att i månader och i djärft trots mot de sex stormakternas hotfullt framställda önsksningar hafva belägrat Skutari och därunder ha lidit fruktansvärda förluster i döda och sårade gick den hjältemodiga montenegrienska hären den 20 april till allmän stormning mot stadens befästningsverk. Striden pågick med ursinnig våldsamt i två dagar och afgjordes till sist af det serbiska artilleriet, som brakte de turkiska batterierna till tystnad. Den 22 april hade montenegrinerna intagit alla de viktigaste befästningarna och stadens kommandant Essad Pascha gaf, inseende det fåfänga i ytterligare motstånd, order om stridens upphörande. Underrättelsen om segern anlände nattetid till Cetinje och förkunnades genom kanonsalut och klockringning. Budskapet mottogs af befolkningen med stormande hänförelse.

Det officiella montenegrienska intaget i Skutari ägde rum den 27 april och leddes af kronprins Danilo, som därvid uppläste en proklamation från kung Nikolaus af innehåll att den serbiska rasen hade historiska kraf på staden och att Montenegro nu för all framtid toge Skutari i besittning.

Bekant är, att konung Nikolaus icke kunnat fasthålla vid denna stolta förklaring utan under trycket af stormakternas omotståndliga hot, till dem överlämnat den segrans frukt, som kostat Svarta Bergens hjältefolk så oerhörda blodsoffer.

Forts. från sid. 520.

Hufvudpaviljongen uppförd af bambuör, med den tomma draktronen, kejsarinnans porträtt och det underbara gamla skulpturverket, marmorpelaren, omslingrad af den kejsarliga draken, var helt och hållet klädd med gult siden. I denna paviljong utförde buddhistprästerna, iförda gula sidenrockar med röd krage, i tre dagars tid begrafningshymner, hvilka då och då och på ett åtminstone för européerna öfverraskande och störande sätt afbröts af bitar ur "Glada enkan" och "Chokladsoldaten", utförda af två moderna kinesiska regementsmusikkärer. I en procession utan slut drog den tillståde-konna allmänheten förbi den tomma tronen med tre djupa bugningar för densamma betydande sin vördnad för den bortgångna kejsarinnan, dynastiens sista krönta representant.

Först den 3 april fördes enkekejsarinnans stoft ut från Peking till manchuherskarnes begrafningsplats några mil sydväst från hufvudstaden. Tåget syntes oändligt långt, där det sakta skred fram mot Chien Men, hvarifrån kistan sedan per järnväg fördes till ort och ställe. Liksom vid alla kinesiska begrafningar offrades till gudarne för att betrygga den dödas saliga hädanfärd hvita papperslappar uppträdda på käppar och föreställande pennningar kastades oupphörligt och i oerhörd mängd upp i luften. Kransar förekommo ej men däremot textade hyllningsadresser.

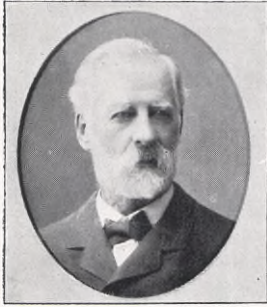
Kistan bars öfverhöljd med sidenväfnader med oändlig försiktighet af 100 kineser. Gammal sed förbjuder nämligen att kistan under bärandet utsättes för skakning, och bäranne gjorde vid hvar fjärde eller femte steg några sekunders uppehåll för att häfva möjligen uppkommen darrning. I öfverensstämmelse med gammalt kinesiskt bruk hade bäranne före begrafningen tränat sig genom att i kistan ställe bära ett till randen med vatten fylldt kärl, ur hvilket icke en enda droppe fatt rinna ut.

Som ännu ett den nya tidens tecken kan nämnas att bland de ofantliga folkskaror som strömmat samman för att åse begrafningen äfven kvinnor, i strid mot bruket för endast några år sedan, fritt och i stort antal rörde sig ute på gatorna, förlärande ökad liflighet och glans åt den färgstarka taflan.

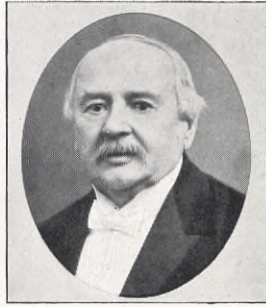
Hrr Fotograf appmanas att vid insändande af fotografier till HVAR & DAG tillse, att firmanamn finnes anbragt på fotografiets baksida. **Endast då angifves firmanamnet.**

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

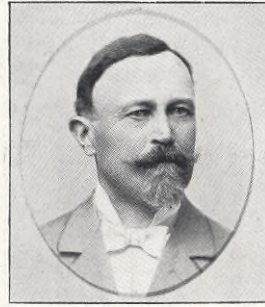
* Data å nästa sida.

A. C. ODHNER.
Handlande. — Stockholm.
80 år 9 Maj.*

A. ÖSTLUND.
Rådman. Bankdirektör.
Enköping. — 80 år 5 Maj.*

J. A. JOHANSSON.
Handlande. Kommunalordf.
Mullsjö. — 65 år 1 Maj.

C. J. HELLSTEN.
Direktör. — Karlskrona.
60 år 3 Maj.*

S. G. T. SETTERBLAD.
F. d. Fördelningsläkare.
Lidingön. — 75 år 5 Maj.*

C. E. A. LEIJONHUFVUD.
Frih. Öfy.-löjtn. — Stockholm.
60 år 15 Maj.

P. A. LINDAHL.
Öfverstelöjtnant. — Stockholm.
55 år 17 Maj.*

E. A. VON ECKERMANN.
Hofjägmästare. — Edeby.
55 år 18 Maj.*

G. DIEDEN.
Godsegare. — Bellevue.
65 år 5 Maj.*

M. HERMELIN.
Frih. Godsegare. — Sommen.
55 år 16 Maj.*

R. R. RHODIN.
Rådman. — Karlstad.
50 år 14 Maj.*

S. CARLHEIM-GYLLEN-SKÖLD.
Fröken. Pianist.
Stockholm. — 50 år 9 Maj.*

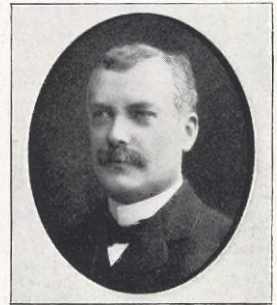
T. DE MARÉ.
Öfverste. — Eksjö.
60 år 5 Maj.*

V. L. KLEMMING.
Öfverdir. v. Stat. Jernvägar.
Stockholm. — 60 år 7 Maj.*

O. A. HÖGSTRÖM.
Stationsinspektör. Kommunalm.
Kilafors. — 60 år 4 Maj.

W. C. MONTGOMERY.
F. d. Godsegare. — Lindholmen.
Nyttillträd. led. af Riksd. F. K.*

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

* Data här nedan.

A. LARSON †.
F. d. Riksdagsman. Landtbr.
Slättång. — F. 33. † 29 April.*

F. S. v KRUSENSTIERNA †.
F. d. Trafikchef. — Stockholm.
F. 38. † 8 Maj.*

C. F. WALLBOM †.
Godsegare. — Lindö, Vallentuna. — F. 49. † 27 April.*

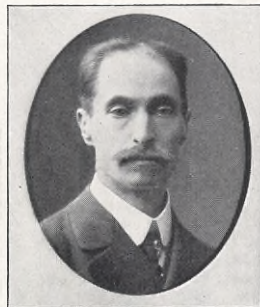
E. NÄTTERQVIST †.
Grosshandlande. — Hørnösand.
F. 71. † 4 Maj.

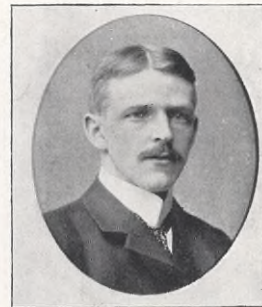
C. C. BAGGE †.
Ingeniör. — Stockholm.
F. 39. † 2 Maj.*

C. F. WELLENIUS †.
Civilingeniör. — Kuseboholm.
F. 50. † 29 April.*

J. F. SUNDBÅRG †.
Stadsarkitekt. — Landskrona.
F. 60. † 29 April.*

A. O. HOFFMAN †.
Ingeniör. — Stockholm.
F. 78. † 26 April.*

ARON CLEMENS ODHNER. Inneh. den af honom grundade lampaffären Odhner & Co. i Stockholm 57—02. Verksam vid bildandet på sin tid af Stockholms skarpskyttekår, jemväl i frigg sportseglare, ordf. i Vaxholms segelsällskap o. i Segelklubben.

ANDERS ÖSTLUND. På sin tid handlande i Enköping; sedan 85 rådmän derst. Har under många år varit ordf. i drätselkamm., ordf. i handelsfören., ordf. i brandst. komm. i Ståd. allm. brandst. bolag. Af sedan 62 led. af styr. i Sparbanken o. var dess verkst. dir. 92—98; sedan 99 jourh. direktör i Upl. E. banks af kontor.

CARL JOHAN HELLSTEN. Inneh. guldsmedsaffär i Karlskrona. Led. af stadsfullmäktige o. slakthusstyrelsen. Mångårig led. af styr. i Karlskrona fabr.- o. handv. fören. samt numera dess v. ordf.

GUSTAF SETTERBLAD. Stud. ex. 58, med. lic. 69, t. f. las. läk. 71—73, läk. v. krigsskol. i Karlberg 73—82, bat. läk. v. Svea lifg. 82—94, res. läk. v. Lifg. t. h. 94—01, fördeln. läk. i Fältläk. kårens res. 01. Framst. spec. i öratts sjukdomar. Med. hedersdoktor i Upsala 93.

AXEL LINDAHL. Utex. fr. Tekn. högsk. 79, anst. v. Stockholms stads vattenledn.- o. brobyggn.-arb. 79—90, kontroll. v. nya Operabyggn. 90—98, ff. byråchef 1900—02, distr.-chef i södra distr. 01—02, arb.-chef v. dram. teat. nybyggn. 02—08, docent i bygn.-teknik v. Tekn. högsk. 07, bygn.-chef i arméns kasernbyggn. o. ordf. i arm. kasernbyggn.-nämnd 08. Löjtn. v. V. o. V. bygn.-kåren 86, öfverstelöjtnant derst. 07.

ERIK VON ECKERMANN. Stud.-ex. 78, afg. fr. Skogsinst. 81, sedan sistn. är disponent å Edeby gård. Tjenstgör. höfjägmästare 94, led. af H. M. Konungens Jagtklubb o. af H. M. Kon. Gustafs Ornö Jaktklubb. Sedan en lång följd af år ledare af konungens elg- o. a.-jagter. Eger del i o. bebod Edeby gård.

GOTTHARD DIEDEN. Eger Bellevue gård o. hälften af Lindholmen i Malmö. län. Led. af hushålln. sällsk. beredn.-utsk. o. förvattn.-utskott. Ordf. i prem.-nämnden i medelstora jordbruk.

MAXIMILIAN (MAX) HERMELIN. Afg.-ex. fr. Örebro tekn. skola 79. Styr.-ordf. o. verkst. direktör i Nya snickerifabr. a.-b. Ydria, Sommen. Egde 90—11 fädernegården Österby och tog under denna tid verksam del i ortens kommunala angelägenheter.

RIKARD RHODIN. Stud.-ex. 83, hoft.-ex. 91, aud. v. Verml. reg. 97—1900, 2e rådmän i Karlstad 07. Ordf. i byggn.-nämnden 10, styr.-led. i Sydsv. Kred.-a.-b. afd.-kontor sedan 07. Omb.-man i Verml. brandst.-bolag.

SIGRID CARLHEIM-GYLLENSKÖLD. Utg. från Musikkonserveriet i Stockholm 84 dervid tilldelad stora belöningsjetongen. stud. i Dresden o. Wien 85—89, grundade sistn. af Stockholms Musikinstitut, hvilket numera intager en framstående ställning såsom läroanstalt i piano- o. violinspel, sång, harmonilära o. musikhistoria. Led. af Musik. akad.

THORGNÉ DE MARÉ. U-löjtn. v. Smål. husareg. 74, öfv.-löjtn. v. Sk. hus-reg. 01, öfverste o. chef i Smål. hus-reg. sedan 04. F. d. öfverradj. h. kon. Oscar. Led. af direktionen öfver K. Arméns pens.-kassa 12.

VIKTOR KLEMMING. Stud.-ex. 71, ex. fr. Tekn. inst. 73, anst. som ing. elev v. Stat. jernv. mask.-afd. s. å. rit. 75, verkst. 80, mask.-ing. 83, mask.-insp. 91, byrådir. 98, mask.-dir. 99, ff. öfverdir. o. chef i mask.-afd. 03, öfverdirektör o. souchef v. Stat. jernvägar 08. Led. af k. lönereg. komm. i stat. jernv. 06—07; led. af direktionen i stat. jernv. traf. pens.-inr. 02—07, ordf. derst. 08—10, ordf. i dir. i stat. jernv. enke- o. pup.-kassa 11.

WILLIAM MONTGOMERY. F. 59, u. löjtn. v. Ner. reg. 79, hosp. v. Ult. landtbr. inst. 81—82, löjtn. 85, afsk. ur krigstj. 90. Komm. ordf. sedan 86. I dagarne efterträdt E. Beckman såsom led. af Riksd. F. K

AUGUST LARSON †. Eg. af Slättängs gård o. tegelbruk i Elfsb. län. På sin tid komm.-ordf., landstingsman, direktör i Fristads post. brandstods-bolag 81—13, ordf. i vägstyr. Led. af Riksd. A. K. 87—93.

FOLKE VON KRUSENSTIERNA †. U-löjtn. v. Smål. gren.-bat. 60, löjtn. 70, afsk. 72; anst. v. stat. jernv. trafik 64, stat.-insp. v. Lamhulls stat. s. å. traf. dir. ass. 65, trafikchef v. Köping—Hults jernv. 73—82, v. Oxelös.—Flen—Vestmanl. jernv. 92, v. Grängesberg—Oxelösunds jernv. sedan 1900—08. På sin tid stadsfullmäktig, led. af jernvägsrådet, v. ordf. i jernv. föreningen, ordf. i Enskilda jernv. pensionskassa m. m.

CARL WALLBOM †. Delegare i egendomen Lindö. Led. af komm.-nämnd, kyrko- och skolråd. Led. af Riksd. A. K. 92—96. Landstingsman 10. Ordf. i styr. i Tidn. a.-b. Vestmanland.

CARL BAGGE †. Konstruktör v. Lindholmens mek. verkstads varf 66—91, inneh. därefter egen byrå i Göteborg från hvilken ett stort antal ritningar å ångare utgått; egnade sig såsom specialitet åt isbrytareångare. Senare är bosatt i Stockholm.

CARL WELLENIUS †. Afh. ing.-ex. v. Tekn. inst. i Stockh. o. dref. derefter under en längre tid klädesfabr. i Norrköping. Var derunder stadsfullmäktig, fattigv.-styr. o. var dess ordf., m. m. Inköpte 07 egend. Kuseboholm v. Brokind.

FREDRIK SUNDBÅRG †. Utex. fr. Tekn. högsk. 83, fr. Fria konstakad. 87, stadsarkitekt i Jönköping 91—1900, i Landskrona sedan sistn. år. Framstående auktoritet i stadsplanefrågor, åt hvilket område han egnat serskildt intresse.

AUGUST HOFFMAN †. Afg.-ex. fr. Tekn. högsk. 99, ing. v. Syssertskas bergv. distr. i Ural 1900, chef i guldgruvvedriften i samma distr. 03, direktör i Polevskoj bruk derst. 05. Led. af Mining and metall. club samt Mining Inst i London. Antjöt anseende såsom framstående auktoritet inom sitt område.

INNEHÅLL

Urfabrikör J. G. Linderoth (biografi och helsidesporträtt). — Gymnastiska centralinstitutets 100-årsfest. — De gamla dag i Stockholm. — En 100-åring. — Apotekare Salomon Smiths 60-årsdag. — Skånsk by i lågor. — Åskvädersbild. — Munchutställning i Stockholm. — Harriet Bosse i granit. — Redaktör Amandus Schibsted †. — Bilder från Kina. — Konung Alfonso besöker Paris. — Montenegrinernas intåg i Skutari. — Saffragetter som mordbrännare. — Veckans porträttgalleri. — "Fjärilsjägaren" berättelse af Gustaf Jansson.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskild medgifvande förbjudes vid laga påföljd.